

lægger alle stater at implementere de nødvendige foranstaltninger for at modvirke spredningen af masseødelæggelsesvåben, deres fremføringsmidler og komponenter hertil. Danmark fører en tilbageholdende politik i forhold til våbeneksport og deltager aktivt i internationale eksportkontrolregimer.

På baggrund af FN-sikkerhedsrådsresolution 1540 og regeringens terrorhandlingsplan vedtog Folketinget i sommeren 2008 »Lov om sikring af visse biologiske stoffer mv.«. Loven har til formål at begrænse adgangen til stoffer og materialer, der kan misbruges til biologiske våben. Virksomheder og institutioner, der arbejder med sådanne stoffer og materialer, skal fremover opfylde bestemte sikringskrav og have tilladelse til dette arbejde fra Center for Biosikring og – Beredskab.

På EU-udenrigsministermødet i december 2008 blev der vedtaget en ikke-spredningshandlingsplan. Handlingsplanen er et supplement til EU's strategi fra 2003 og vil sætte yderligere fokus på ikke-spredning, herunder at styrke indsatsen og samarbejdet mellem medlemslandene på konkrete områder, f.eks. inden for visumudstedelse og eksportkontrol. Danske myndigheder har engageret sig i processen med at implementere handlingsplanen.

Danmark bidrager også til ikke-spredningsarbejdet gennem det Internationale Atomenergiagentur (IAEA). Danmark indtræder i IAEA's styrelsesråd i september 2009, og vil i 2009 bidrage med 3 mio. kr. til IAEA's Nuclear Security Fund (NSF). Danmark har i EU støttet etablering af en IAEA-kontrolleret nuklear brændselsforsyningsmekanisme, der ved at mindske landes incitament til selv at etablere nationale berigelses- og oparbejdningsprogrammer bl.a. har til formål at bekæmpe spredning af sensitiv atomteknologi.

Ikke-sprednings-initiativet PSI («Proliferation Security Initiative») er et praktisk og pragmatisk samarbejde med 94 lande, der som formål har at hindre lande og ikke-statslige aktører i at handle med og transportere masseødelæggelsesvåben. Danmark har med sin forholdsvis store andel i containerskibstrafikken påtaget sig den ledende rolle med at etablere samarbejde med transporterhvervet, herunder med fortsat udvikling af metoder og manualer for inddragelse af industrien.

Eksportkontrol med dual-use-produkter

Det er ikke kun eksport af våben, som kan true den internationale fred og stabilitet. Det gælder også de såkaldte dual-use-produkter, som for langt størstedelens vedkommende anvendes civilt, men som i de forkerte hænder kan anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler. Det er derfor vigtigt at sikre, at danske virksomheder ikke eksporterer sådanne produkter til stater, hvorfra masseødelæggelsesvåben potentielt kan spredes til terrorister.

Erhvervs- og Byggestyrelsen, som er kompetent, national myndighed på dual-use-området, har de seneste år registeret et stigende antal ansøgninger fra danske virksomheder om tilladelse til eksport af dual-use-produkter samt et stigende antal henvendelser fra virksomheder, som enten havde konkrete spørgsmål eller ønskede generel information om eksportkontrol.

I sin sagsbehandling af ansøgninger om eksporttilladelse træffer styrelsen afgørelser efter et administrativt skøn. I skønnet indgår både danske eksportinteresser og udenrigs- og sikkerhedspolitiske hensyn.

CBRN-beredskabet

For at imødegå det nye trusselsbillede arbejdes der i Danmark såvel som EU og NATO på at udvikle et CBRN-beredskab, der kan håndtere et eventuelt terrorangreb med CBRN-stoffer (CBRN er en forkortelse for *chemical, biological, radiological, and nuclear*).

Det omfatter bl.a. nyindkøb af materiel, efteruddannelse af personalet samt forebyggende tiltag som eksempelvis ændringer i borgernes adgang til stoffer, der kan bruges til at lave sprængstof. Desuden videreudvikles eksisterende kapaciteter, så de også kan bruges i andre scenarier end oprindelig tænkt.

Et godt eksempel er beslutningsstøttesystemet ARGOS, der blev etableret for at kunne analysere konsekvenserne ved uheld i nukleare anlæg ved fremstilling af visuelle spredningsmodeller. Det er nu videreudviklet til også at kunne vurdere konsekvenserne af udslip med kemiske og radioaktive stoffer, eksempelvis i forbindelse med et terrorangreb.

Med henblik på blandt andet at styrke det statslige redningsberedskabs rensefaciliteter for såvel tilskadekomne som indsatspersonel er Beredskabsstyrelsen ved at udvikle tre nye CBRN-moduler. Hvert modul kan rense 70 forurenede personer i timen. Samtidig øges kapaciteten til at udtage prøver og identificere farlige stoffer.